

Lesy jako domácí zdroj dřeva pro dřevostavby

23. 5. 2023

Ing. Radovan Srba

Tento projekt je financován Evropskou unií v rámci Národního plánu obnovy.

Projekt: PODPORA RESILIENCE OBCÍ VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM

- Obhospodařujeme více než 1,2 milionů hektarů lesního majetku ve vlastnictví státu z celkových zhruba 2,6 milionů hektarů lesů v České republice.
- Pečujeme o více než 38 tisíc kilometrů drobných toků a téměř 1000 malých vodních nádrží. Jde přibližně o jednu třetinu délky vodních toků a bystřin v ČR.
- Běžný roční objem těžby v nekalamitních letech je kolem 8 milionů m³ dříví (v kalamitních letech činily těžby téměř 15 milionu m³, z toho bylo cca. 10 milionů m³ napadeno kůrovcem).
- Běží projekt „Vracíme vodu lesu“ – historicky největší program LČR zaměřující se na zadržování vody v krajině.
- Na zhruba 275 tisících hektarů vykonáváme činnost odborného lesního hospodáře – zabezpečujeme odbornou úroveň lesního hospodaření pro další vlastníky lesů včetně těch drobných.

Lesy ČR mají třístupňovou organizační strukturu

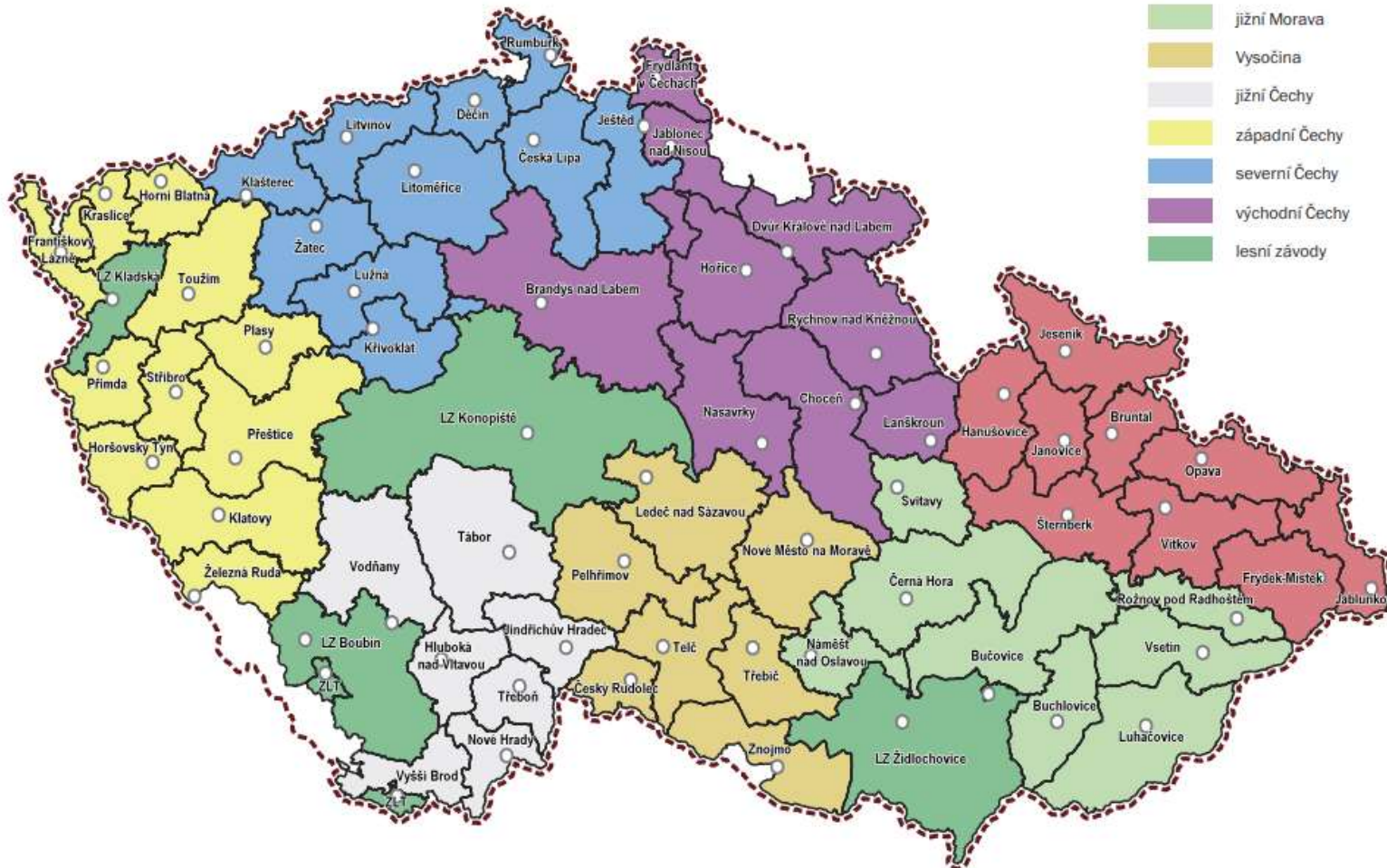
- 1. stupeň: ředitelství státního podniku sídlí v Hradci Králové
- 2. stupeň:
 - 7 oblastních ředitelství: severní Morava, jižní Morava, Vysočina, východní Čechy, severní Čechy, západní Čechy a jižní Čechy
 - 4 lesní závody
 - semenářský závod
 - závod lesní techniky s celostátní působností – díky vlastní technice a personálu umožňuje rychlý zásah po celém území ČR
- 3. stupeň: 61 lesních správ

Regionální působnost oblastních ředitelství

Mapa Oblastních ředitelství LČR

Oblastní ředitelství:

- severní Morava
- jižní Morava
- Vysočina
- jižní Čechy
- západní Čechy
- severní Čechy
- východní Čechy
- lesní závody

Plán prodeje dříví celkem	8 037
z toho aukce nastojato	1 126
při "P"	3 626
na "OM"	3 008
samovýroba	277

Dříví z vlastní výroby na „OM“ je nabídnuto všem zpracovatelům na území České republiky, stejným dílem z jejich zpracovatelské kapacity

1. Dřevo jako strategická a domácí surovina
2. Rentabilita lesního majetku
3. Vliv společenské objednávky na lesní majetek
4. Vliv klimatické změny na lesní majetek a produkci dřeva

V ROCE 2022 BYLA ZALOŽENA STÁLÁ PRACOVNÍ SKUPINA PRO SUROVINOVOU POLITIKU PRO DŘEVO PŘI RADĚ VLÁDY PRO ENERGETICKOU A SUROVINOVOU STRATEGII ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU
MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

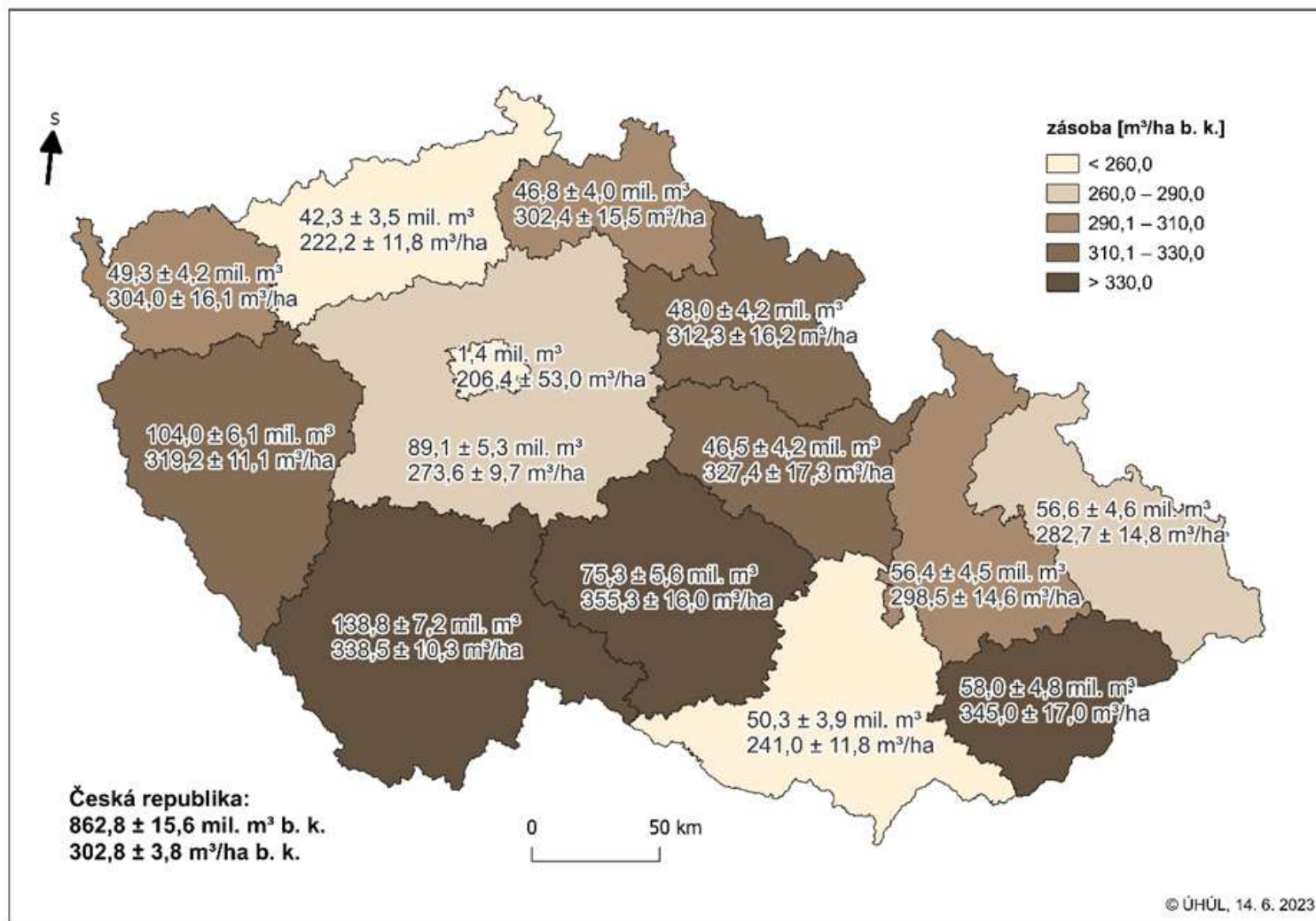
VÝSTUP VE FORMĚ DOKUMENTU:

„Surovinová politika pro dřevo“

JE PŘEDLOŽEN VLÁDĚ K PROJEDNÁNÍ A REALIZACI

Dřevo jako strategická a domácí surovina

Celková a hektarová zásoba dříví (hroubí bez kůry) v krajích, Zdroj: NIL 3 (2016–2020)

Z celkové zásoby dřeva na lesní půdě $862,8 \pm 15,6$ mil. m^3 b. k. činí zásoba jehličnatých dřevin $609,1 \pm 13,4$ mil. m^3 b. k. (70,6 % celkové zásoby). Výrazně tak převyšuje zásobu dřevin listnatých, která byla odhadnuta ve výši $253,7 \pm 7,7$ mil. m^3 b. k. (29,4 % celkové zásoby). Podíl jehličnanů na zásobě však za poslední roky postupně kleslá zejména na úkor smrkových a ve prospěch bukových porostů, přičemž na udržitelném využití jejich produkčního potenciálu je nezbytné pracovat.

Z pohledu distribuce podle druhu vlastnictví je mírně nadpoloviční podíl na celkové zásobě dříví (51,5 %) ve vlastnictví státu; 20,5 % tvoří vlastnictví fyzických osob; 18,2 % zásoby disponují obecní a městské lesy; 5,5 % činí podíl církevních lesů.

Roční dlouhodobě udržitelná těžba dosahuje 15,7 milionu m^3 , předpokládá se mírný pokles na 14,3 milionu m^3 v roce 2053. Podíl těžených listnatých dřevin bude postupně narůstat z 15 % v roce 2024 na 22 % v roce 2053.

Zdroj ÚHUL

Omezování dostupnosti dříví – rizika

- Ochrana přírody, kampaně typu Nekácejte staré lesy
- Nové národní parky, změny v zónování CHKO,..
- V lesích ve správě státního podniku Lesy ČR je podíl lesů v některém z režimů ochrany přírody 44 %
- Rozsáhlé usychání porostů (kůrovec 2018-2021)
- Velkoplošné kalamity větrné, hmyzové, požáry
- Obchod s uhlíkovými kredity se může ukázat jako bezpracný příjem majitele lesa
- Cena lesnických prací roste dlouhodobě rychleji než cena dříví

Pozitiva hospodářského lesa

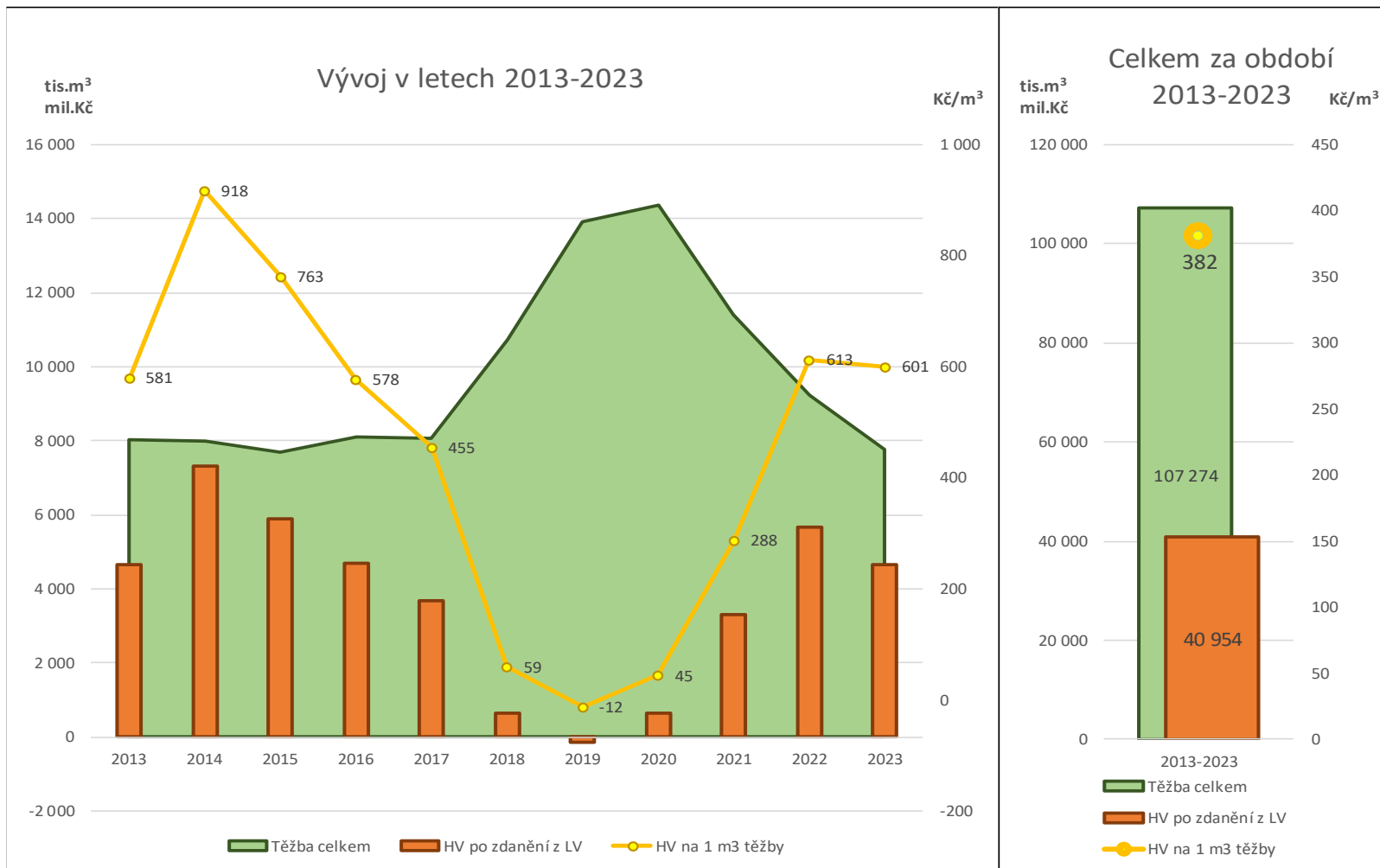
- Dřevo je ekologická dlouhodobě udržitelná surovina
- Máme dostatečné zdroje dříví, která kryje tuzemskou spotřebu (rozloha a stav lesů)
- Hospodářský les plní současně mimoprodukční funkce, zadržuje vodu, rekreace, sběr plodů a hub, biodiverzita, ochrana půdy, ukládání CO₂ (srovnej s řepkovým polem)
- Zaměstnává tisíce lidí v lesnictví a dřevozpracujícím průmyslu
- Investice „zvláštní obliby“

Doporučení pracovní skupiny vládě ČR

- Snížit byrokracii a zvýšit kompetence vlastníků lesa
- Stanovit minimální podíl využití dřeva ve veřejných zakázkách na 20%
- Zvýhodnit dřevostavbu při výpočtu daně z nemovitosti
- Novelizovat požární a další související předpisy (např. stavby nad 12 m výšky)
- Podpořit dřevostavby dotačně, například Nová zelená úsporám
- Podpořit propagaci dřeva a výrobků z něj
- Zaměřit výzkum a vývoj na lesnictví a využití dřeva
- Zpracovat jednotnou metodiku pro výpočet uhlíkové stopy budov z různých materiálů

Rentabilita lesního majetku na příkladu Lesů ČR

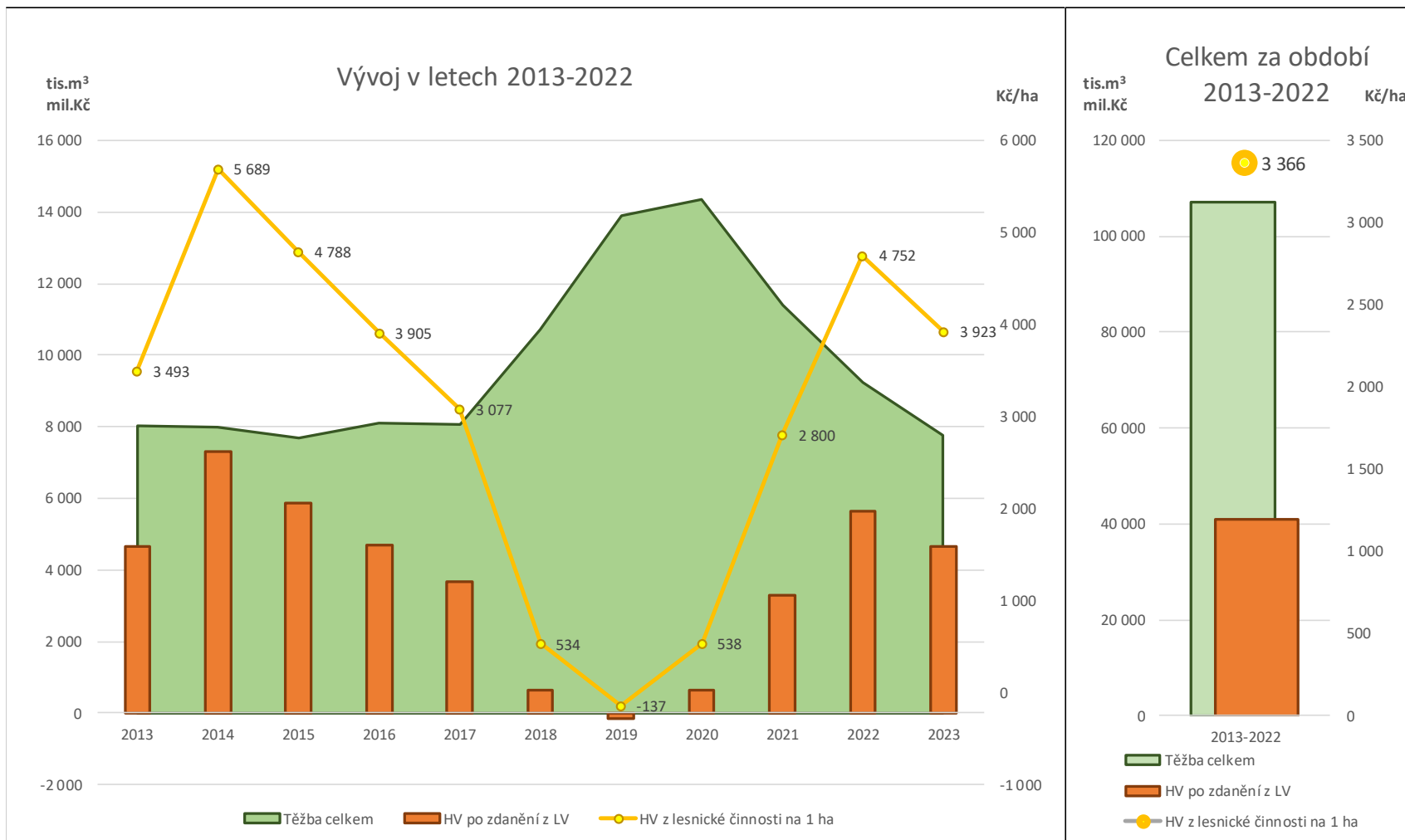
HV na 1 m³ těžby v období 2013 až 2023 u podniku Lesy ČR

HV bez úplných nákladů vynaložených na vodní hospodářství (zdroj výroční zpráva část vodní hospodářství)

Rentabilita lesního majetku na příkladu Lesů ČR

HV na 1ha lesních pozemků v období 2013 až 2022 u podniku Lesy ČR

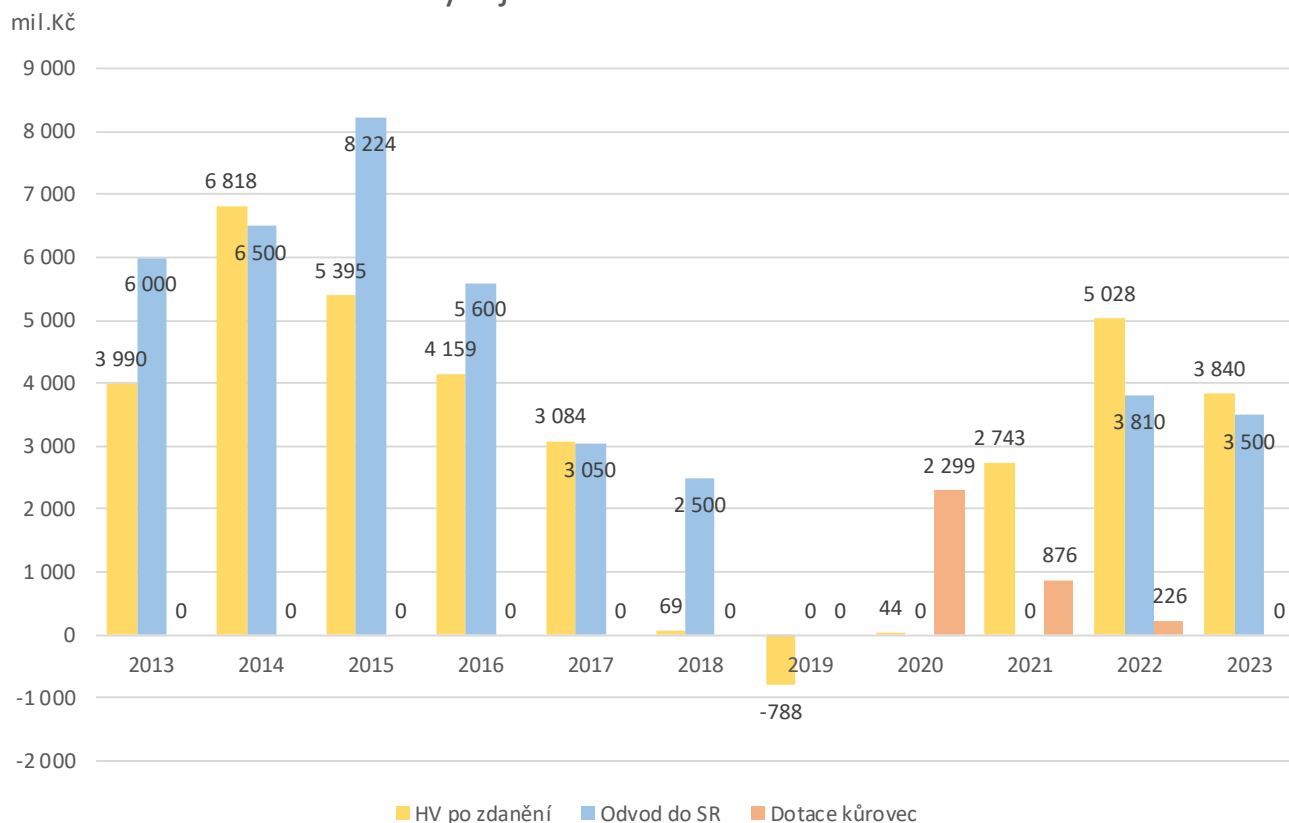

HV bez úplných nákladů vynaložených na vodní hospodářství (zdroj: výroční zpráva část vodní hospodářství)

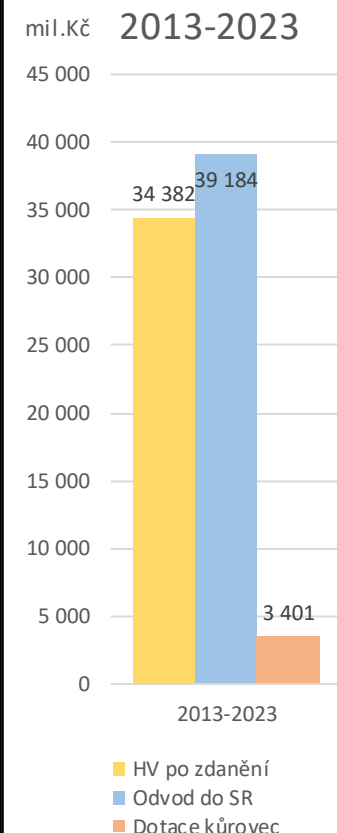
Rentabilita lesního majetku na příkladu Lesů ČR

HV po zdanění, dotace na kůrovce a odvod do státního rozpočtu Lesů ČR v letech 2013-2023

Vývoj v letech 2013-2023

Celkem za období

Co je to společenská objednávka?

- Legislativa a statut státního podniku
- Programové prohlášení vlády
- Požadavky občanských sdružení
- Požadavky zřizovatele, ministerstva zemědělství
- Stanoviska občanů, veřejné mínění
- Kampaně ekologických neziskových organizací
- Aplikace poznatků vědy do lesnické praxe

Mnohé z uvedeného je ve vzájemném střetu, stanovení priorit a hledání propocionality je zásadní

Lesnictví se mění, nejsme konzervy a již nevysazujeme smrkové monokultury

Priority hospodaření podniku Lesy ČR

- Boj s klimatickou změnou
- Snaha o vypěstování odolných lesů vůči změnám podnebí, biotickým i abiotickým škůdcům, které budou kromě mimoprodukčních funkcí trvale poskytovat i produkci kvalitní dřevní hmoty (jakožto jediné obnovitelné suroviny)
- Výsadba lesů nové generace napříč ČR
- Zadržování vody v krajině – pokračování programu „Vracíme vodu lesu“
- Spolupráce na rozvoji regionů
- Ekonomická stabilita podniku, kdy hlavním zdrojem pro financování veškerých činností je prodej dříví

Vliv klimatické změny na lesní majetek a produkci dřeva

Strategie hospodaření Lesů ČR, s.p.

- obnovení a udržení stabilních lesních ekosystémů,
- uplatnění ve všech lesích odborného obhospodařování a využívání lesů takovým způsobem a v takovém rozsahu, že jejich stabilita, biodiverzita, produkční schopnost, regenerační kapacita, vitalita a schopnost plnit užitečné funkce lesa zůstanou trvale zabezpečeny,
- podpora podrostního způsobu hospodaření v lesích, pestré druhové a věkové skladby, prostorové rozrůzněnosti a stability,
- zachování lesa jako trvale obnovitelného přírodního zdroje ve prospěch příštích generací,
- podpora zájmů ochrany přírody a šetrného využití rekreačních funkcí lesa.

Tyto zásady jsou prosazeny do základních dokumentů Lesů ČR:

Program trvale udržitelného hospodaření v lesích LČR (LČR 2015)

Strategie rozvoje Lesů ČR na období od 1. 9. 2019 do 31. 12. 2024

Adaptační strategie do roku 2030, LČR, s.p.

Strategie obnovy lesa na kalamitních holinách

Strategie obnovních postupů u Lesů ČR

Vliv klimatické změny na lesní majetek a produkci dřeva

Přírodě blízkého hospodaření a jeho cíle

- zajišťovat nepřetržité plnění všech požadovaných funkcí lesů včetně produkce kvalitní dřevní hmoty,
- udržovat a zvyšovat biodiverzitu lesů podporou druhové rozmanitosti, tvorbou smíšených lesů,
- omezit plošný způsob hospodaření a postupně přecházet na využívání maloplošných obnovních prvků (kotlíků, klínu, náseku) až výběr individuální (tj. hospodaření s každým jednotlivým stromem);
- snižovat stavy zvěře na stavy, umožňující přirozenou obnovu všech dřevin bez nutnosti následné ochrany proti škodám zvěří,
- ponechávat v lese dostatečný počet biotopových stromů,
- nehrozí-li nebezpečí šíření hmyzích škůdců a chorob, ponechávat v lese dostatečné množství těžebního odpadu a neprodejné dřevní hmoty pro zlepšení koloběhu živin a zlepšení podmínek pro přirozenou obnovu horských lesů,
- preferovat biologické způsoby meliorací za pomoci melioračních dřevin,
- při používání mechanizace v lesích dávat přednost šetrným technologiím, snižujícím poškození lesních porostů, půdy a dopravní sítě.

Vliv klimatické změny na lesní majetek a produkci dřeva

Biotopové stromy - zvyšování biodiverzity výběrem dřevin s významným výskytem mikrobiotopů

- stromy s odlišnými parametry pro diversifikaci biotopů z hlediska současného stavu i s ohledem na jeho budoucí vývoj.
- stromy velkých dimenzí, s významným výskytem mikrobiotopů, např.
 - s dutinami od ptactva,
 - s trouchnivějícími dutinami i na bázi kmene, na kmeni nebo v koruně,
 - s mechanickým narušením kůry, s odlupčivou kůrou nebo silně rozbrázděnou kůrou,
 - s prasklinami a defekty koruny,
 - s výskytem novotvarů, čarověníků, vlků, nádorů a rakovinného bujení,
 - s výskytem hub,
 - s potenciálně vysokým výskytem hnízdních prostor (s větevnatou korunou)
 - a odumřelé a odumírající stromy

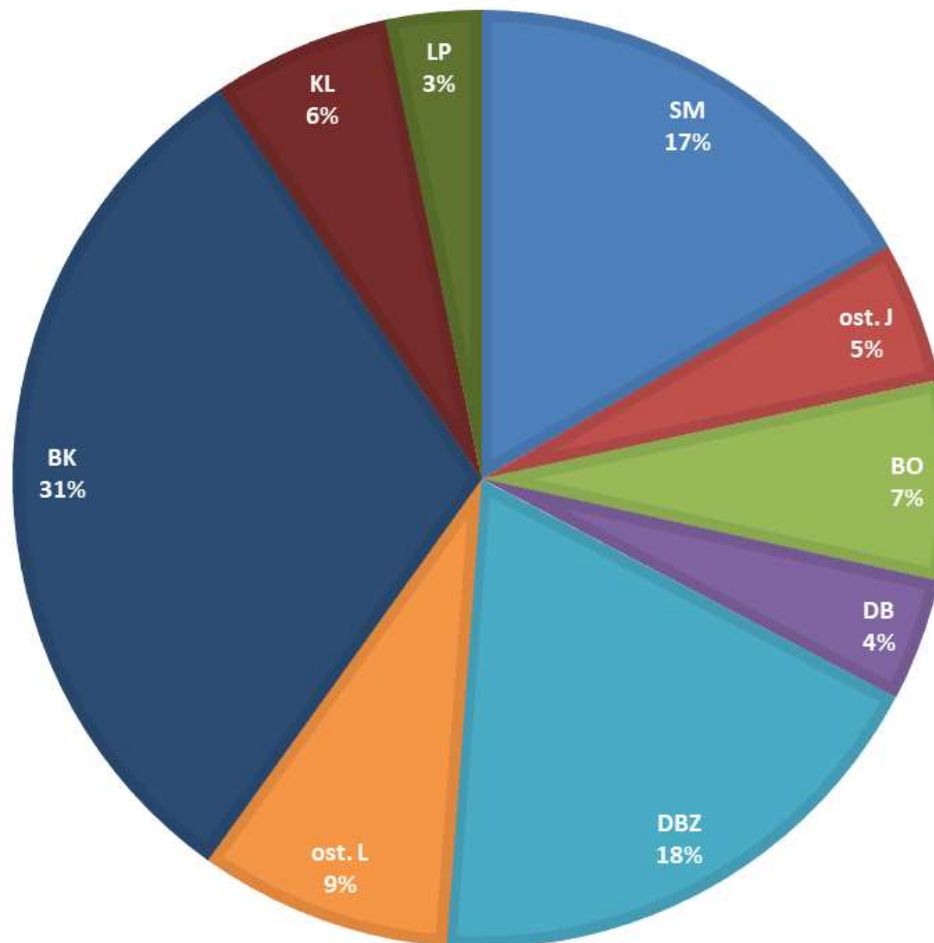
Ponechávají nemusí být pouze jednotlivé stromy, ale v případě výskytu vhodných jedinců a stanoviště je možný výběr skupiny stromů např. na okrajích obnovovaných ploch a v hůře přístupných místech

Změna hospodaření k vytvoření prostorově a věkově diferencovanějších porostů s pestřejší druhovou skladbou

Dřeviny v obnově – průměr posledních let

28% jehličnaté
72 % listnaté

DřSM2 ▾

- SM
- ost. J
- BO
- DB
- DBZ
- ost. L
- BK
- KL
- LP

Dřevo je lepší než beton

BauBuche GL75

40 x 40 x 305 cm

410 kg Weight

6020 kN Load capacity

Fire resistance R90

1171 kg / m³ CO₂ net storage

Reinforced concrete C50/60

40 x 40 x 305 cm

1220 kg Weight

6020 kN Load capacity

Fire resistance R90

806 kg / m³ CO₂ emissions

Odkaz na e-book Nadace dřevo pro život o přednostech dřeva:

[e-book_o_drevo_nadace_drevo_pro_zivot.pdf \(drevoprozivot.cz\)](http://drevoprozivot.cz/e-book_o_drevo_nadace_drevo_pro_zivot.pdf)

Jak využíváním dřeva chráníme životní prostředí?

Dřevo je:

obnovitelné	Využíváním dřeva chráníme neobnovitelné suroviny.
udržitelné	Využíváme surovinu, o kterou je v ČR pečováno s rozmyslem.
české	Využíváním lokálního dřeva snižujeme množství skleníkových plynů, které vznikají při jeho přepravě do jiných míst.
materiál s nízkou uhlíkovou stopou	Využíváním dřeva výrazně snižujeme uhlíkovou stopu produkovanou lidskou činností.
recyklovatelné	Využíváním dřeva snižujeme objem nerecyklovatelného odpadu.
váže na sebe uhlík	Využíváním dřeva prodlužujeme dobu, po kterou v sobě dřevo uchovává tuny uhlíku z CO ₂ .
chrání naše zdraví	Dřevo je pro člověka zdravé, přirozené a má pozitivní vliv na jeho náladu.

LESYČR

Děkuji za pozornost